

Белорусский государственный университет
Филологический факультет
Кафедра русской литературы

«Предчувствие "Лолиты" в прозе В.В. Набокова русского периода»

Сакович Мария Васильевна

Руководитель: Блищ Наталья Леонидовна

РЕФЕРАТ

Дипломная работа состоит из введения, четырех глав, заключения, списка использованной литературы (81 источник), нескольких иллюстраций и приложения. Объем основного текста работы – 50 страниц (из общих 68).

Ключевые слова: ОБРАЗНО-СМЫСЛОВАЯ И МОТИВНО-СЮЖЕТНАЯ ПАРАДИГМА, ТЕАТРАЛЬНОСТЬ, КИНЕМАТОГРАФИЧНОСТЬ, МОТИВ ПУТЕШЕСТВИЯ

Цель исследования: выявить образные и мотивные особенности и истолковать скрытые смыслы романа «Лолита» в контексте прозаического наследия Набокова русского периода.

Актуальность исследования: роман Набокова «Лолита» ставится в новый исследовательский контекст – в контекст образно-смысловой и мотивно-сюжетной парадигмы русского периода творчества, предшествующего роману. Такая новая призма восприятия позволит раскрыть глубинные смыслы самого загадочного произведения автора и позволит доказать, что «пульсация», или предчувствие романа «Лолита» появилось у Набокова с самого начала творческого пути.

Объект исследования: образно-смысловые и мотивно-сюжетные переключки в творчестве В. В. Набокова русского периода.

Предмет исследования: поэтика прозы В. В. Набокова русского периода (фонетические коды, приоритет художественного сознания, поэтика двоемирия, поэтика «тайных узоров», цветопоэтика, металитературность).

Методы исследования: описательный, сопоставительный, метод историко-литературного анализа, интертекстуальный анализ.

Практическая значимость исследования: заключается в возможности использования его результатов в учебной и научно-исследовательской деятельности.

Результаты проведенного исследования: охарактеризованы основные стилевые черты В. Набокова русского периода; выявлены образные и мотивные переключки в романах «Лолита», «Камера обскура», «Приглашение на казнь»; истолкованы скрытые смыслы сюжетных узоров рассказов Набокова из сборников «Весна в Фиальте» и «Возвращение Чорба», романов «Камера обскура» и «Лолита».

Научная новизна: в работе рассмотрен роман В. В. Набокова с «Лолита» в контексте образно-смысловой и мотивно-сюжетной парадигмы русского периода творчества автора. Проведены параллели с образами подростков романов В. Набокова как предвестием Лолиты, выявлены театрально-кинематографические и танцевально-балетные мотивы в романах «Камера обскура» и «Лолита», а также мотив путешествия как сквозной мотив набоковских сюжетов о любви.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа складаецца з уводзін, чатырох глаў, заключэння, спісу выкарыстанай літаратуры (81 крыніца), некалькіх ілюстрацый і дадатку. Аб'ём асноўнага тэксту работы – 50 старонак (з агульных 68).

Ключавыя словы:ВОБРАЗНА-СЭНСАВАЯ І МАТЫЎНА-СЮЖЭТНАЯ ПАРАДЫГМА, ТЭАТРАЛЬНАСЦЬ, КІНЕМАТАГРАФІЧНАСЦЬ, МАТЫЎ ПАДАРОЖЖА.

Мэта даследавання: выявіць вобразныя і матыўныя асаблівасці і вытлумачыць скрытыя сэнсы рамана «Лаліта» у кантэксце прэзачнай спадчыны Набокава рускага перыяду.

Актуальнасць даследавання: раман Набокава «Лаліта» ставіцца ў новы даследчы кантэкст – у кантэкст вобразна-сэнсавай і матыўна-сюжэтнай парадыгмы рускага перыяду творчасці, папярэдняй раману. Такая новая прызма ўспрымання дазволіць раскрыць глыбінныя сэнсы самага загадкавага твора аўтара і дазволіць даказаць, што “пульсация”, ці прадчуванне рамана «Лаліта» з’явілася ў Набокава з самага пачатку творчага шляху.

Аб'ект даследавання: вобразна-сэнсавыя і матыўна-сюжэтныя пераклічкі ў творчасці У. У. Набокава рускага перыяду.

Прадмет даследавання: паэтыка прозы У. У. Набокава рускага перыяду (фанетычныя коды, прыярытэт мастацкай свядомасці, паэтыка двухсвету, “таемных узораў” і каляроў, металітаратурнасць).

Метады даследавання: апісальны, супастаўляльны, метады гісторыка-літаратурнага аналізу, інтэртэкстуальны аналіз.

Практычная значнасць даследавання: заключаецца ў магчымасці выкарыстання яго вынікаў у навучальнай і навукова-даследчай дзейнасці.

Вынікі праведзенага даследавання: ахарактарызаваны асноўныя стылявыя рысы У. Набокава рускага перыяду; выяўлены вобразныя і матыўныя пераклічкі ў раманах «Лаліта», «Камера абскура», «Запрашэнне на пакаранне смерцю»; вытлумачаны скрытыя сэнсы сюжэтных узораў апавяданняў Набокава са зборнікаў «Вясна ў Фіяльце» і «Вяртанне Чорба», раманаў «Камера абскура» і «Лаліта».

Навуковая навізна: у рабоце разгледжаны раман У. У. Набокава «Лаліта» у кантэксце вобразна-сэнсавай і матыўна-сюжэтнай парадыгмы рускага перыяду творчасці аўтара. Праведзены паралелі з вобразамі падлеткаў раманаў У. Набокава як прадвесцем Лаліты, выяўлены тэатральна-кінематаграфічныя і танцавальна-

балетныя матывы ў раманах «Камера абскура» і «Лаліта», а таксама матыў падарожжа як скразны матыў набокаўскіх сюжэтаў пра каханне.

ABSTRACT

The thesis consists of an introduction, four chapters, conclusion, and list of references (81 sources), several illustrations and appendices. The volume of the thesis text is 50 pages (out of the total 68).

Key words: FIGURATIVELY SEMANTIC AND MOTIVE-CONTEXTUAL PARADIGM, THEATRICALITY, CINEMATOGRAPHICITY, TRAVEL MOTIVE.

The purpose of the study is to identify the figurative and motivic features of the novel “Lolita” and interpret the underlying message in the context of Nabokov's work during the Russian period of his activity.

The relevance of the research. Nabokov's novel "Lolita" is placed in a new research context, specifically meaning figuratively semantic as well as motivationally contextual paradigm of the Russian period preceding the novel. Such a new prism of perception will reveal the deepest meanings of the most mysterious work of the author and will allow to prove that the “pulsation” or premonition of the novel “Lolita” appeared in Nabokov's work from the very beginning of his creative path.

The object of the research is figuratively semantic and motivationally contextual roles in the works of V.V. Nabokov during his Russian period.

The subject of the research is the prose poetics of V.V. Nabokov of the Russian period (phonetic codes, priority of artistic consciousness, poetics of double-world, poetics of “secret patterns”, color poetics, metal literature).

In the respective work, there were used following research methods: descriptive, comparative, method of historical and literary analysis, intertextual analysis.

The practical significance of the study is in the possibility of using its results in educational and research activities.

The results of the study: characterized the main stylistic features of V. Nabokov of the Russian period; revealed the figurative and motivic rolls in the novels “Lolita”, “Camera Obscura”, “Invitation to Execute”; interpreted the hidden message of the plot patterns of Nabokov's stories from the collections “Spring in Fialta” and “The Return of Chorb”, the novels “Camera Obscura” and “Lolita”.

Scientific novelty. The paper considers the novel by V.V. Nabokov with “Lolita” in the context of the figuratively semantic and motivationally contextual paradigm of the Russian period of the author's work. Parallels were made with the images of adolescent novels by V. Nabokov as a prelude to Lolita, theatrical-cinematographic and dance-

ballet motifs were found in the novels “Camera Obscura” and “Lolita”, as well as the travel motive as a through motive of Nabokov's love stories.